

Bijlage 3

Archeologische Monumenten

Gemeente Abcoude

Monumentnr:	69	Oppervlakte: 23.639 m2
CMA-nr:	25G - 001	
Status:	Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd	
Toponiem:	Polder Waardassacker en Holendrecht; Winkeldijk; Landlust; Slotpolder	
Plaats:	Abcoude	
Gemeente:	Abcoude	
Provincie:	Utrecht	
Coördinaten:	126839 / 475080	
Rijksmonumentennr:	45075	
Datum aanwijzing:	24-01-1966	
Complextype:	Kasteel	
Begindatering	Middeleeuwen laat	
Einddatering	Nieuwe tijd	

Beschrijving

Het betreft een terrein waarin overblijfselen van het voormalige kasteel Abcoude voorkomen. Het monument ligt in klei op een stroomrug, over een met gras begroeid perceel. Het kasteel ligt in de bocht van de Angstel, ongeveer een kilometer ten zuiden van Abcoude.

Op dit moment is een min of meer ronde aanleg met daarin een halfronde gracht zichtbaar. Ooit stond hier een zeshoekig kasteel met torens op de hoeken. De woonruimtes lagen tegen de buitenmuur, zodat er een min of meer ronde binnenplaats omsloten werd. Om het geheel (voor- en hoofdterrein) lag een aarden wal en gracht. Een deel van de fundamenten is nog in de bodem aanwezig. De resten bevinden zich in goede conservering.

Waarschijnlijk dateert het kasteel uit het einde van de 13de eeuw en is het gebouwd door de Hr. Zweder van Zuylen die rond het midden van de 13e eeuw in de Vechtstreek opereerde. In de 16de eeuw raakte het onbewoond, om in de 17de eeuw nog een keer in staat van verdediging tegen de Fransen gebracht te worden. In het begin van de 18de eeuw is het totaal vervallen. In 1714 is het echter verkocht aan Th. de Leeuw, die het herstelde en er tot zijn dood in 1744 woonde. Pas aan het begin van de 19de eeuw sloeg de verwaarlozing weer toe. Rond 1860 is het gesloopt. In 1930 zijn door vrijwilligers enkele buitenmuren opgegraven. In 1995 heeft RAAP een weerstandsmeting en booronderzoek uitgevoerd.

Monumentnr:	1909	Oppervlakte: 8.106 m2
CMA-nr:	25G - A33	
Status:	Terrein van archeologische waarde	
Toponiem:	Bijdorplaan; begraafplaats/volkstuinen	
Plaats:	Abcoude	
Gemeente:	Abcoude	
Provincie:	Utrecht	
Coördinaten:	127154 / 476396	
Complextype:	Nederzetting, onbepaald	
Begindatering:	IJzertijd	
Einddatering:	IJzertijd	

Beschrijving

Door gebruik als volkstuin is het terrein deels verstoord. De resten die nog wel aanwezig zijn liggen tussen 30 en 70 cm beneden mv. Dit terrein ligt op de flank van de oeverwal van het Gein. In 1972 is een veldverkenning uitgevoerd namens de ROB door R. de Zwarte. Na 1990 zijn verscheidene booronderzoeken uitgevoerd door RAAP (rapport 43). De waardering van het terrein is gebaseerd op de geringe gaafheid. Dit terrein is hernummerd, voorheen 25G-002. Dit terrein moet worden geïnspecteerd, mogelijk is het geheel overbouwd. In Archis ontbreekt verdere informatie.

Monumentnr: 1913
CMA-nr: 25G - 006
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: Aetsveldsche polder, Velterslaan
Plaats: Abcoude
Gemeente: Abcoude
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 129380 / 476661
Complextype: Nederzetting onbepaald
Datering: 1: IJzertijd laat en 2: Middeleeuwen laat

Oppervlakte: 37.467 m2

Beschrijving

Dit terrein ligt op de oeverwal van een kreekkrug. De resten van de nederzetting bevinden zich direct onder de bouwvoor in de vorm van een dikke cultuurlaag die allerhande zaken, achtergelaten door de toenmalige bewoners, bevat. Deze zijn door frezen en egaliseren gedeeltelijk verstoord. Op hetzelfde perceel ligt voorts een laatmiddeleeuwse huisplaats. Mogelijk zijn de laatmiddeleeuwse vondsten van een huisterp afkomstig. Mogelijk liggen buiten dit terrein ook bewoningsresten. Deze zijn voorlopig geregistreerd als 25G-A32. Een booronderzoek is uitgevoerd door RAAP (rapport 4) in 1987. Als beheersadvies geldt: grondwerkzaamheden die grondverzet inhouden, dieper dan 30 cm, niet uitvoeren en voorkomen van verlaging grondwaterpeil. Dit terrein moet geïnspecteerd worden. In Archis ontbreekt verdere informatie.

Monumentnr: 1915
CMA-nr: 25G - 008
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: Gein; Gein-Noord
Plaats: Abcoude
Gemeente: Abcoude
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 128746 / 478153
Complextype: Huisterp
Begindatering: Middeleeuwen laat
Einddatering: Nieuwe tijd

Oppervlakte: 1.913 m2

Beschrijving

Het betreft hier een meerperioden-huisplaats, zichtbaar aan de hand van het reliëf. De overblijfselen bevinden zich direct onder het maaiveld en bestaan onder meer uit oude funderingen, ophogingslagen en afgedankt huisraad. Omdat ze een bijdrage leveren aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied wordt behoud van dit terrein nagestreefd. De huisplaats komt in aanmerking voor toekomstig onderzoek. In Archis ontbreekt verdere informatie.

Monumentnr: 1936
CMA-nr: 25G - A19
Status: Terrein van zeer hoge archeologische waarde
Toponiem: Gein; Gein-Noord
Plaats: Abcoude
Gemeente: Abcoude
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 128680 / 478032
Complextype: Huisterp
Begindatering: Middeleeuwen laat
Einddatering: Middeleeuwen laat

Oppervlakte: 1.222 m2

Beschrijving

Exacte ligging van de huisterp is onbekend. Een booronderzoek is uitgevoerd door RAAP (rapport 4) in 1987. Het terrein is in 2005 door BAAC en Bilan onderzocht in het kader van de Herwaardering AMK Utrecht. Het terrein was ooit gewaardeerd als "terrein van archeologische betekenis". Na het onderstaande onderzoek is het terrein opgewaardeerd tot "terrein van hoge archeologische waarde".

Er heeft een cultuurhistorisch onderzoek, een veldinspectie en een booronderzoek plaats gevonden.

Er zijn 12 boringen gezet en in twee boringen (op de terp) is een ophogingspakket aangetroffen.

Er geldt een beheersadvies voor het terrein: geen verlaging van het grondwaterpeil, geen aantasting van het reliëf en geen bodembewerking dieper dan 30 cm.

Monumentnr:	1940	Oppervlakte: 2.350 m2
CMA-nr:	25G - A23	
Status:	Terrein van hoge archeologische waarde	
Toponiem:	Gein; Gein-Noord	
Plaats:	Abcoude	
Gemeente:	Abcoude	
Provincie:	Utrecht	
Coördinaten:	129391 / 478695	
Complextype:	Huisterp	
Begindatering:	Middeleeuwen laat	
Einddatering:	Middeleeuwen laat	

Beschrijving

Waarschijnlijk betreft dit terrein een huisterp, de exacte ligging is onbekend. Een booronderzoek is uitgevoerd door RAAP (rapport 4) in 1987. Het terrein is in 2005 door BAAC en Bilan onderzocht in het kader van de Herwaardering AMK Utrecht. Het terrein was ooit gewaardeerd als "terrein van archeologische betekenis". Na het onderstaande onderzoek is het terrein opgewaardeerd tot "terrein van hoge archeologische waarde". Er heeft een cultuurhistorisch onderzoek, een booronderzoek (12 boringen) en een veldinspectie plaats gevonden.

Monumentnr:	11921	Oppervlakte: 107.496 m2
CMA-nr:	31E - 013	
Status:	Terrein van hoge archeologische waarde	
Toponiem:	Centrum	
Plaats:	Baambrugge	
Gemeente:	Abcoude	
Provincie:	Utrecht	
Coördinaten:	127980 / 473022	
Complextype:	Nederzetting, onbepaald	
Dateringen:	1: IJzertijd midden 2: Middeleeuwen laat - Nieuwe tijd	

Beschrijving

Dit dorp ligt aan de oever van de Angstel en is een beschermd dorpsgezicht. De resten uit de IJzertijd liggen aan de noordzijde van het terrein, t.h.v. de Prinses Beatrixstraat. Het betreft een afvallaag. De mate van versterking is onbekend. De laatmiddeleeuwse resten dateren waarschijnlijk van 400-200 v Chr. In Archis ontbreekt verdere informatie.

Monumentnr:	11927	Oppervlakte: 152.097 m2
CMA-nr:	25G - 017	
Status:	Terrein van hoge archeologische waarde	
Toponiem:	Centrum	
Plaats:	Abcoude	
Gemeente:	Abcoude	
Provincie:	Utrecht	
Coördinaten:	126880 / 476070	
Complextype:	Nederzetting, onbepaald	
Begindatering:	Middeleeuwen laat	
Einddatering:	Nieuwe tijd	

Beschrijving

Het monument betreft een dorpskern. Dit dorp is gebouwd rondom het punt waar de Angstel zich splitst in het Gein en de Holendrecht. Het terrein is een beschermd dorpsgezicht.

Het terrein, met voorheen CMA nr. 25G-A34, is bij deze waardering vervallen en opgegaan in de dorpskern. Dit terrein betrof mogelijk sporen uit de ijzertijd. Echter ontbreekt in Archis verdere informatie.

Gemeente Breukelen

Monumentnr:	321	Oppervlakte: 6.969 m2
CMA-nr:	31E - 001	
Status:	Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd	
Toponiem:	Polder Breukelerwaard; Oud-Aa; Groot Ruwiel; Rondwiel	
Plaats:	Oud-Aa	
Gemeente:	Breukelen	
Provincie:	Utrecht	
Coördinaten:	126732 / 466073	
Rijksmonumentennr:	45277	
Datum aanwijzing:	02-10-1967	
Complextype:	Havezathe/ridderhofstad	
Begindatering:	Middeleeuwen laat	
Einddatering:	Nieuwe tijd	

Beschrijving

Het voorterrein is geregistreerd als 31E-A05.

Het huis was gelegen op een eilandje in het riviertje de Aa, enkele kilometers ten noordwesten van Breukelen.

Tegenwoordig is het terrein gelegen in een plaatselijk overstroomde veenvlakte in het laagveengebied. Hierin zijn de resten van kasteel Groot-Ruwiel (ridderhofstad) uit de Late Middeleeuwen bewaard gebleven. Het kasteelterrein is nog duidelijk herkenbaar in het landschap als een rond eiland met omgrachting. Het gebouw bestond uit een omgracht en rond hoofdterrein met voorterrein. De aanleg is nog intact. Op het ronde eiland heeft een ringmuur gelegen, waartegen de bouwdelen geplaatst waren. Of er sprake was van een binnenplaats is onbekend. Mogelijk was er oorspronkelijk sprake van een woontoren. Gezien de grote concentraties kloostermoppen bij de plaats waar nu een klein bruggetje ligt is het waarschijnlijk dat dit ook de locatie is geweest van de voormalige vaste brug.

Waarschijnlijk dateert Ruwiel uit de eerste helft van de 13de eeuw. Deze ronde burcht is in 1482 beschadigd geraakt toen de Hollandse stadhouder Joost van Lalaing het platteland van Utrecht afstroopte. De toenmalige bewoner, Wouter van Mijnden, heeft de schade weer hersteld. In later tijd is Ruwiel een paar keer verbouwd. De enige zekere datering van een verbouwing is 1557. Waarschijnlijk werd toen het huis grotendeels vernieuwd, met behoud van de oude ringmuur. De toren aan de oostzijde is ook bij deze verbouwing opgetrokken. Op een gegeven moment na 1592 zijn er twee woonvleugels met trapgevels tegen de ringmuur aangebouwd. De resten waren nog tot in de achttiende eeuw zichtbaar. Het huis is in 1673 door de Fransen verwoest. Wanneer de ruïne is verdwenen is onbekend.

Monumentnr:	1962	Oppervlakte: 18.878 m2
CMA-nr:	31E - A06	
Status:	Terrein van archeologische waarde	
Toponiem:	Kerklaan / Hondertschelaantje	
Plaats:	Nieuwer-Ter-Aa	
Gemeente:	Breukelen	
Provincie:	Utrecht	
Coördinaten:	127124 / 467250	
Complextype:	Borg/stins/versterkt huis	
Begindatering:	Middeleeuwen laat	
Einddatering:	Nieuwe tijd	

Beschrijving

Het terrein vertoont geen reliëf meer. In 1976 was dit nog wel aanwezig. Bij de bouw van de ten zuiden van het terrein gelegen schuur zijn ooit fundamenteen weggebroken. Bij bodemweerstand meting zijn geen andere fundamenteen waargenomen. Van wanneer het huis dateerde is niet bekend. Uit schriftelijke bronnen blijkt dat het in ieder geval al in de 14de eeuw bestond. In de 17de eeuw was het tot een ruïne vervallen om ergens in de 18de eeuw geheel te verdwijnen. Het versterkte huis werd op de stroomrug van de Vecht gebouwd (afgesneden meandergordel).

Vanwege de grote mate van verstoring heeft dit terrein geen hoge waarde. Als beheersadvies voor dit terrein geldt: handhaven huidig gebruik en geen bodembewerking dieper dan 50 cm.

Dit terrein is hernummerd, voorheen had het nummer 31E-003.

Monumentnr: 1963
CMA-nr: 31E - 004
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: Polder Breukelerwaard; Ter Aaseweg; Uilenvlucht
Plaats: Nieuwer-Ter-Aa
Gemeente: Breukelen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 127754 / 466774
Complextype: Borg/stins/versterkt huis
Begindatering: Middeleeuwen laat
Einddatering: Nieuwe tijd

Oppervlakte: 7.585 m2

Beschrijving

Er is weinig over het huis bekend. Ter plaatse is niets meer zichtbaar. Er was sprake van een voor- en hoofdterrein, beide bebouwd. Het hoofdterrein had een vierkante bebouwing van 11,25 x 8,25 meter. Mogelijk was het een woontoren. Waarschijnlijk dateert Aastein uit de 14de eeuw. Waarschijnlijk is het in 1673 door de Fransen verwoest. Rond 1700 was het in ieder geval een ruïne.

In 1969 zijn de funderingen uitgebroken waarbij een opmeting van de funderingen is gedaan. Aastein wordt vaak verward met Huis Ter Aa. Dit heeft echter op een andere plek gestaan, namelijk ten westen van de Nederlands-hervormde kerk in Nieuwer-Ter-Aa. Onderzocht moet worden in hoeverre er nog resten bewaard zijn. In Archis ontbreekt verdere informatie.

Monumentnr: 11572
CMA-nr: 31E - 009
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: Polder Nijenrode; Kasteel Nijenrode
Plaats: Breukelen
Gemeente: Breukelen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 129153 / 464049
Complextype: Borg/stins/versterkt huis
Dateringen: 1: Middeleeuwen laat
2: Nieuwe tijd
3: Middeleeuwen laat - Nieuwe tijd

Oppervlakte: 8.628 m2

Beschrijving

Dit terrein is hernummerd en had voorheen nummer 31E-A03.

Het eerste versterkte huis bestond uit een woontoren van ca. 14 bij 16 m (muurdikte 1,67-1,77 m) aan de westhoek van een ommuurd vijfhoekig plein van 30 x 30 m. Het tweede huis was ook rond een binnenplaats gerangschikt, maar had een meer vierkant uiterlijk. Op allerlei plaatsen zijn nog funderingen van oudere versies in de bodem en kelders aanwezig. De woontoren dateert vermoedelijk uit de 13de eeuw. Na enkele niet ingrijpende verbouwingen werd het huis in 1511 verwoest, om daarna weer opgebouwd te worden. De tweede verwoesting vond, na weer enkele verbouwingen, in 1673 plaats. Op de oude funderingen is vanaf 1675 een nieuw gebouw neergezet, dat qua configuratie op de voorganger leek. Voor het overige kreeg het gebouw meer het uiterlijk van een landhuis. Na enkele verbouwingen vond er tussen 1907 en 1920 een ingrijpende restauratie plaats. Deze werd weer deels teniet gedaan na 1950, toen het gebouw aangepast werd ten behoeve van het opleidingsinstituut Nijenrode. Het huis ligt op de oeverwal aan westzijde van de Vecht, even ten zuiden van Breukelen. Dit terrein moet geïnspecteerd worden. In Archis ontbreekt verdere informatie.

Monumentnr: 11573
CMA-nr: 31E - 006
Status: Terrein van zeer hoge archeologische waarde
Toponiem: Breukelen-Proostdij; Oudaen
Plaats: Breukelen
Gemeente: Breukelen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 129554 / 463666
Complextype: Havezathe/ridderhofstad
Begindatering: Middeleeuwen laat
Einddatering: Nieuwe tijd

Oppervlakte: 8.010 m2

Beschrijving

Het monument is gelegen ca. 2 km ten zuiden van Breukelen, aan de oostkant van de Vecht. Het oorspronkelijke huis bestond alleen uit een woontoren, die nu nog de zuidvleugel vormt (dikte muurwerk: ca. 1,5 m). Later zijn er nog verschillende delen aangebouwd. Het is op dit moment een compact geheel. Op het voorterrein staan een recent verbouwde boerderij en twee poortgebouwen. De versterking lijkt minimaal. De woontoren dateert van rond 1300, terwijl de noordvleugel tussen 1450 en 1550 gebouwd werd. De oostelijke vleugel dateert uit de 17de eeuw. Daarna is het bestaande gebouw in verschillende stijlen verbouwd, om tussen 1974 en 1984 grondig gerestaureerd te worden. Het versterkte huis ligt op de oeverwal van de Vecht. De zeer hoge waarde is gebaseerd op de goede toestand, de ligging en de representatieve waarde. Het beheersadvies voor het terrein is het handhaven van het huidige gebruik, geen verdere bebouwing, percelen intact laten en geen bodembewerking dieper dan 40 cm.

Dit terrein is hernummerd en had voorheen nummer 31E-A04.

Monumentnr:	11574	Oppervlakte: 5.736 m2
CMA-nr:	31E - A05	
Status:	Terrein van hoge archeologische waarde	
Toponiem:	Polder Breukelerwaard; Oud-Aa; Groot Ruwiel	
Plaats:	Oud-Aa	
Gemeente:	Breukelen	
Provincie:	Utrecht	
Coördinaten:	126797 / 466097	
Complextype:	Havezathe / ridderhofstad	
Begindatering:	Middeleeuwen laat	
Einddatering:	Nieuwe tijd	

Beschrijving

Dit monument vormt het voorterrein van het kasteel Groot-Ruwiel, gebouwd in de 1e helft van de 13e eeuw en verwoest in 1673. Op dit terrein heeft nog nooit een archeologisch onderzoek plaats gevonden. In Archis ontbreekt verdere informatie. Van dit monument is echter wel veel historische informatie. Zie voor meer informatie de beschrijving van het hoofdterrein kasteel Ruwiel, nummer 31E-001 (monumentnr: 321).

Monumentnr:	11923	Oppervlakte: 122.683 m2
CMA-nr:	31E - 015	
Status:	Terrein van hoge archeologische waarde	
Toponiem:	Centrum	
Plaats:	Breukelen	
Gemeente:	Breukelen	
Provincie:	Utrecht	
Coördinaten:	128683 / 464991	
Complextype:	Nederzetting, onbepaald	
Begindatering:	Middeleeuwen laat	
Einddatering:	Nieuwe tijd	

Beschrijving

Het monument bestaat uit een dorpskern. Dit dorp ligt aan de Vecht. Er bestaan aanwijzingen dat zich hier ook resten uit de vroege- Middeleeuwen bevinden.

Monumentnr:	11924	Oppervlakte: 45.019 m2
CMA-nr:	31E - 016	
Status:	Terrein van hoge archeologische waarde	
Toponiem:	Centrum	
Plaats:	Nieuwer-Ter-Aa	
Gemeente:	Breukelen	
Provincie:	Utrecht	
Coördinaten:	127109 / 467037	
Complextype:	Nederzetting, onbepaald	

Begindatering: Middeleeuwen laat
Einddatering: Nieuwe tijd

Beschrijving

Het monument bestaat uit een dorpskern. Dit dorp ligt aan de Aa. Het noordelijk deel is een beschermd Dorpsgezicht.

Monumentnr: 11926 **Oppervlakte:** 4.223 m2
CMA-nr: 31E - 008
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: Polder Breukelen-Proostdij; Vecht; Gunterstein
Plaats: Breukelen
Gemeente: Breukelen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 128909 / 464970
Complextype: 1: Borg/stins/versterkt huis
2: Havezathe/ridderhofstad
3: Borg/stins/versterkt huis
Begindateringen: 1: Middeleeuwen laat
2: Middeleeuwen laat
3: Nieuwe tijd
Einddateringen: 1: Middeleeuwen laat
2: Nieuwe tijd
3: Nieuwe tijd

Beschrijving

Over het oudste huis is niets bekend. Het tweede versterkte huis was aangelegd rond een kleine binnenplaats. Het landhuis staat op de plaats van het oorspronkelijke hoofdgebouw. Het voorterrein is in aanleg gelijk gebleven. Mogelijk werd het eerste huis in de 14de eeuw gebouwd. Deze werd in 1511 afgebroken. Het tweede versterkte huis is in 1673 door de Fransen verwoest. In 1680 is het als landhuis herbouwd. Het versterkte huis stond op de oeverwal aan de Vecht. Dit terrein moet geïnspecteerd worden. In Archis ontbreekt verdere informatie.

Monumentnr: 11942 **Oppervlakte:** 42.148 m2
CMA-nr: 31G - 038
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: Centrum
Plaats: Kockengen
Gemeente: Breukelen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 124918 / 462293
Complextype: Nederzetting, onbepaald
Begindatering: Middeleeuwen laat
Einddatering: Nieuwe tijd

Beschrijving

Het monument bestaat uit een dorpskern. Dit dorp ligt in een komgebied. Het terrein is een beschermd dorpsgezicht.

Monumentnr: 15596 **Oppervlakte:** 110.264 m2
CMA-nr: 31E - A08
Status: Terrein van archeologische waarde
Toponiem: Polder het Honderd; Polder Breukeler waard
Plaats: Nieuwer-Ter-Aa
Gemeente: Breukelen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 127460 / 466876
Complextype: Versterking, onbepaald

Begindatering: Nieuwe tijd B
Einddatering: Nieuwe tijd B
Onderzoek: Onderzoeksnr 758, Archeologisch: booronderzoek, gereedgemeld op 31-01-2002

Beschrijving

Vestingwerk van de Linie van ter Aa, aangelegd in 1796 als deel van de Oude Hollandse Waterlinie. De liniewal bestond uit twee bastions, met aan beide uiteinden een vierkante redoute. In 1815, met de aanleg van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, werd het vestingwerk opgeheven. In het veld is nog een verhoging aanwezig. Een deel van de liniewal is verstoord door de aanleg van een bedrijventerrein in het westen.

Gemeente Loenen

Monumentnr:	871	Oppervlakte: 31.092 m2
CMA-nr:	31E - 002	
Status:	Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd	
Toponiem:	Rijksstraatweg; Cronenburgherlaan; Bloklaan	
Plaats:	Loenen	
Gemeente:	Loenen	
Provincie:	Utrecht	
Coördinaten:	129890 / 468724	
Rijksmonumentennr:	45757	
Datum aanwijzing:	28-10-1968	
Onderzoek:	Onderzoeksnr 109, Archeologisch: booronderzoek, gereedgemeld op 30-08-1998	
Complextypen:	1: Havezathe/ridderhofstad 2: Borg/stins/versterkt huis	
Dateringen:	1: Middeleeuwen laat – Nieuwe tijd 2: Nieuwe tijd	

Beschrijving

Terrein waarin de overblijfselen van het kasteel Cronenburg, uit de Late Middeleeuwen, voorkomen. Het terrein is gelegen op een oeverwal in rivierklei met zand. De eerste vermelding in de historische bronnen dateert uit 1296. Gedurende de Middeleeuwen ontstond door strijd diverse schade. Het kasteel werd hersteld, maar werd later nog ernstiger beschadigd door de Fransen in 1672. De restanten zijn toen omgebouwd tot een landhuis. Dit landhuis werd in 1837 gesloopt. Het hoofdgebouw van het kasteel had een vierkante plattegrond. Rond een binnenplein stonden muren met diverse bouwdelen en torens. Er was sprake van een apart omgracht, langgerekt voorterrein. Het landhuis bestond deels uit de oudere bebouwing. Op dit moment herinnert ter plaatse niets aan het kasteel. Tijdens een visuele inspectie in december 1963 (ROB; Groen en Bardet) waren de grachten nog gedeeltelijk aanwezig, en werden aan de hand daarvan de afmetingen van het kasteel op 100 x 180 meter gesteld.

Monumentnr:	1964	Oppervlakte: 10.331 m2
CMA-nr:	31E - A07	
Status:	Terrein van archeologische waarde	
Toponiem:	Polder Holland; Rijksstraatweg; Hoefijzer	
Plaats:	Loenen	
Gemeente:	Loenen	
Provincie:	Utrecht	
Coördinaten:	129994 / 469649	
Complextype:	Borg/stins/versterkt huis	
Begindatering:	Middeleeuwen laat	
Einddatering:	Nieuwe tijd	

Beschrijving

Terrein met mogelijk resten van het versterkte huis "Huis Ter Velde" Op het terrein was tot in ieder geval 1985 duidelijk reliëf aanwezig. Tussen 1985 en 1990 is het terrein diep geploegd (60 tot 80 cm), waarmee het meeste reliëf verdwenen is. Bij weerstandsmeting in 1990 door RAAP (rapport 43) zijn geen funderingen waargenomen. Uit historische bronnen is de exacte plaats van het huis echter nooit achterhaald. Daarom is niet geheel uit te sluiten dat zich buiten het terrein ook resten van het huis bevinden. De eerste vermelding in schriftelijke bronnen stamt uit 1328. Mogelijk werd het in 1528 verwoest. Dit terrein ligt op de oeverwal van de Vecht. Door de grote mate van verstoring is het terrein van slechte kwaliteit. Als beheersadvies voor het terrein geldt: Handhaven huidig grondgebruik en geen bodembewerking dieper dan 50 cm. Dit terrein moet m.b.v. proefsleuven verder onderzocht worden. In Archis ontbreekt verdere informatie. Dit terrein is hernummerd en had voorheen nummer 31E-005.

Monumentnr:	5748	Oppervlakte: 13.333 m2
CMA-nr:	31F - 002	
Status:	Terrein van zeer hoge archeologische waarde	
Toponiem:	Provinciale weg / Kleizuwe / Raadhuislaan	
Plaats:	Vreeland	
Gemeente:	Loenen	

Provincie: Utrecht
Coördinaten: 131187 / 471351
Complextype: Kasteel
Begindatering: Middeleeuwen laat
Einddatering: Nieuwe tijd

Beschrijving

Het monument bestaat uit een rechthoekig gebouw met op de hoeken ronde torens, omgeven door een dubbele gracht en wal. Op een diepte van 60 a 80 cm zijn nog funderingsresten aanwezig. Mogelijk lag ten noorden een voorterrein. Het kasteel is gebouwd tussen 1257 en 1260. Mogelijk is de vierkante opzet gefaseerd gebouwd. Eerst stond er een zware toren. In de loop van de 14de eeuw zijn de werkzaamheden waarschijnlijk voltooid. Vreeland bleek in 1524 weer verlaten te zijn. Al in 1528 en 1529 is het ontmanteld. In 1653 is het door de eigenaar opgegraven en opgemeten, om het als ridderhofstad erkend te krijgen. Van herbouw is echter nooit sprake geweest. Het kasteel lag direct aan de oever van de Vecht. In 1978 zijn boringen door het ROB uitgevoerd en in 1995 een weerstandsmeting en booronderzoek door RAAP (rapport 116).

Monumentnr: 11575 **Oppervlakte:** 29.941 m2
CMA-nr: 25H - 014
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: Aetsveldsche Polder; Nigtevechtsepad
Plaats: Nigtevecht
Gemeente: Loenen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 130409 / 476581
Complextype: Scheepvaart
Begindatering: IJzertijd
Einddatering: IJzertijd

Beschrijving

In 1988-1991 is, bij opgravingen door de R.O.B, onder een pakket klei, de houten resten van een kano aangetroffen. De kano is blijven liggen. De begrenzing moet nog nauwkeuriger vastgesteld worden. De exacte coördinaten zijn bij het Centrum voor Scheepsarcheologie in Ketelhaven bekend. In Archis ontbreekt verdere informatie.

Monumentnr: 11922 **Oppervlakte:** 42.016 m2
CMA-nr: 31E - 014
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: Centrum
Plaats: Loenersloot
Gemeente: Loenen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 128447 / 471381
Complextype: Nederzetting, onbepaald
Begindatering: Middeleeuwen laat
Einddatering: Nieuwe tijd

Beschrijving

Het monument betreft een dorpskern. Dit dorp ligt aan de Angstel. Er bestaat een relatie met het direct aangrenzende versterkte huis Loenersloot (CMA 31E-00, monumentnr. 119257). Het terrein is een beschermd dorpsgezicht.

Monumentnr: 11925
CMA-nr: 31E - 007
Status: Terrein van zeer hoge archeologische waarde
Toponiem: Polder Donkervliet; Angstel; Slot Loenersloot
Plaats: Loenersloot
Gemeente: Loenen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 128334 / 471346
Complextype: Borg/stins/versterkt huis
Begindatering: Middeleeuwen laat
Einddatering: Nieuwe tijd

Oppervlakte: 23.804 m2

Beschrijving

Slot Loenersloot is een 13e-eeuwse burcht met zware toren en kreeg bij de verbouwingen onder de families Strick v. L. in hoofdzaak zijn tegenwoordige vorm, welke door een ongelukkige restauratie in de 19^e eeuw ernstig werd geschaad. Oorspronkelijk bestond het huis uit een woontoren. Deze vormt nog de kern van het huidige gebouw. De toren meet binnenwerks 4,3 x 4,3 meter, de muren zijn 2,1 meter dik en de bakstenen hebben een formaat van 30 x 14 x 8 cm. Deze toren stond tegen de binnenzijde van een ringmuur. Deze is deels bewaard gebleven. De binnenplaats is in de 18^e eeuw volgebouwd met fraaie 18^e-eeuwse zalen. Het bouwhuis is mogelijk 17^e eeuw met in zijgevel duivenslag. Oude boerderij is 17^e eeuw, houten ophaalbrug en portierswoning van oorsprong mogelijk 17^e of 18^e eeuw. Het terrein bestaat tevens uit een park en grachten. In de loop van de tijd zijn aan de woontoren een aantal vleugels gebouwd. Het monument is een zeldzaam fraai schilderachtig complex. Het versterkte huis werd op de oeverwal aan de Angstel gebouwd. Er bestaat een verband met de dorpskern Loenersloot, waar het versterkte huis direct aan grenst (CMA-nr 31E-A12, monumentnr. 11922). Dit terrein moet geïnspecteerd worden. In Archis ontbreekt verdere informatie.

Monumentnr: 11928
CMA-nr: 25H - 031
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: Centrum
Plaats: Nigtevecht
Gemeente: Loenen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 130663 / 476258
Complextype: Nederzetting, onbepaald
Begindatering: Middeleeuwen laat
Einddatering: Nieuwe tijd

Oppervlakte: 53.475 m2

Beschrijving

Het monument bestaat uit een dorpskern. Dit dorp ligt op de oeverwal aan de Oude Vecht en is een beschermd dorpsgezicht.

Monumentnr: 11929
CMA-nr: 31F - 006
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: Centrum
Plaats: Vreeland
Gemeente: Loenen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 130816 / 471395
Complextype: Nederzetting, onbepaald
Begindatering: Middeleeuwen laat
Einddatering: Nieuwe tijd

Oppervlakte: 56.113 m2

Beschrijving

Het monument bestaat uit een dorpskern. Dit dorp ligt op de oeverwal aan de Oude Vecht en is een beschermd dorpsgezicht.

Monumentnr: 11930
CMA-nr: 31F - 007
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: Centrum
Plaats: Loenen
Gemeente: Loenen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 130140 / 469019
Complextype: Nederzetting, onbepaald
Begindatering: Middeleeuwen laat
Einddatering: Nieuwe tijd

Oppervlakte: 87.244 m2

Beschrijving

Het monument bestaat uit een dorpskern. Dit dorp ligt op de oeverwal aan de Oude Vecht en is een beschermd dorpsgezicht.

Gemeente Maarssen

Monumentnr:	1985	Oppervlakte: 2.197 m ²
CMA-nr:	31H - 010	
Status:	Terrein van hoge archeologische waarde	
Toponiem:	Oostkanaaldijk; Marco Pololaan	
Plaats:	Maarssen	
Gemeente:	Maarssen	
Provincie:	Utrecht	
Coördinaten:	130796 / 461160	
Complextype:	Borg/stins/versterkt huis	
Begindatering:	Middeleeuwen laat	
Einddatering:	Nieuwe tijd	

Beschrijving

Het monument Snaafburg lag op de westelijke oeverwal van de Vecht. Het kasteelterrein ligt nu helemaal ingesloten in de nieuwbouwwijken van Maarssen, aan het Amsterdam-Rijnkanaal. Het monument bestaat uit een omgracht voor- en hoofdterrein. Snaafburg was vermoedelijk een vrijstaande vierkante stenen toren, die werd omgeven door een gracht. Alleen de gracht van Snaafburg ligt er nog, waardoor het kasteelterrein goed zichtbaar is. Van de toren is niets meer te zien. Het hoofdgebouw bestond oorspronkelijk uit een woontoren, die later met diverse bouwdelen is uitgebreid. Waarschijnlijk werd het woonverblijf ten zuidwesten van de toren in een latere periode aangebouwd. Het in 1596 aangebouwde woongedeelte is opgetrokken in twee fasen, wat te zien is aan de twee trapgevels. De toren op de tekening heeft een aangebouwde woonvleugel van twee woonlagen. Deze woonvleugel werd bijgebouwd in 1596. Dat valt af te leiden aan de jaartalankers. Hiervoor werd waarschijnlijk het terrein binnen de gracht vergroot. Bij de ingang bestond het woonhuis uit twee woonlagen. Het rechtergedeelte van het woongebouw bestond uit een onderhuis en een woonlaag. In de zeventiende eeuw is het huis meerdere malen verbouwd. Deze verbouwingen zijn echter niet goed te dateren. De eerste vermelding in de historische bronnen dateert uit 1379. In de tweede helft van de 18de eeuw raakte het in verval. De ruïne van de toren is in 1860 helemaal opgeruimd. Op het voorterrein staat nu een boerderij.

Monumentnr:	1986	Oppervlakte: 21.986 m ²
CMA-nr:	31H - 011	
Status:	Terrein van hoge archeologische waarde	
Toponiem:	Oostwaard; Vecht	
Plaats:	Maarssen	
Gemeente:	Maarssen	
Provincie:	Utrecht	
Coördinaten:	132428 / 460270	
Complextype:	Borg/stins/versterkt huis	
Begindatering:	Middeleeuwen laat	
Einddatering:	Nieuwe tijd	

Beschrijving

Hoewel aan de oppervlakte niet zichtbaar zijn in de bodem resten van dit huis aanwezig. De huidige boerderij is gebouwd op oudere fundamenten. Mogelijk was het een omgrachte boerderij. Waarschijnlijk dateert het uit de 17de eeuw. In 1990 zijn boringen en een weerstandsmeting uitgevoerd. Als beheersadvies geldt: handhaven huidig grondgebruik, geen grondwerkzaamheden dieper dan 40 cm en het handhaven van reliëfkenmerken.

Monumentnr: 11471
CMA-nr: 31H - A18
Status: Terrein van archeologische waarde
Toponiem: Centrum; Emmaweg/Parkweg
Plaats: Maarssen
Gemeente: Maarssen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 131420 / 461411
Complextype: Havezathe/ridderhofstad
Begindatering: Middeleeuwen laat
Einddatering: Nieuwe tijd

Oppervlakte: 14.744 m2

Beschrijving

Op het terrein is bebouwing aanwezig en daardoor is de ondergrond aanzienlijk verstoord. Er zijn echter nog wel funderingen aanwezig (bijvoorbeeld ter plaatse van het oude postkantoor). Het was waarschijnlijk een vierkant bouwsel, met de gebouwen rond een binnenplaats geschikt en twee hoektorens.

Waarschijnlijk is het in 1083 gebouwd om in 1672 verwoest te worden. In de 18de eeuw is de ruïne verbouwd tot een landhuis met uitgebreide tuinen. Dit werd begin deze eeuw weer afgebroken. Het versterkte huis lag in de binnenbocht van de Vecht. Het terrein is vanwege de slechte kwaliteit laag gewaardeerd.

Monumentnr: 11472
CMA-nr: 31H - 057
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: Centrum; Kerkweg
Plaats: Maarssen
Gemeente: Maarssen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 131419 / 461160
Complextype: Kerk
Begindatering: Middeleeuwen
Einddatering: Middeleeuwen

Oppervlakte: 4.148 m2

Beschrijving

Op deze plaats staat nog steeds een kerk. De toren is van tufsteen, hetgeen tot het oorspronkelijke gebouw behoort. Er zijn nog fundamenten aanwezig, o.a. een onderkluizing van een deel van het kerkhof. Dit kerkhof wordt nog af en toe gebruikt en heeft mogelijk oudere resten verstoord. De kerk is op een oeverwal van de Vecht gebouwd.

De waardering is vooral gebaseerd op de nog aanwezige tufstenen toren, de fundamenten en de onderkluizing. Als beheersadvies geldt: tufstenen toren behouden en zo min mogelijk nieuwe graven aanleggen. Eventueel wel aan te leggen graven niet verder verdiepen dan de al bestaande graven.

Dit terrein is hernummerd en had voorheen nummer A19.

Monumentnr: 11473
CMA-nr: 31H - 051
Status: Terrein van zeer hoge archeologische waarde
Toponiem: Centrum; Bolensteinseweg
Plaats: Maarssen
Gemeente: Maarssen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 130975 / 461354
Complextype: Havezathe/ridderhofstad
Begindatering: Middeleeuwen laat
Einddatering: Nieuwe tijd

Oppervlakte: 10.314 m2

Beschrijving

Het betreft een oorspronkelijk rechthoekig gebouw dat in de loop van de tijd steeds verder is uitgebreid. Er zijn nog delen 14de-eeuws muurwerk aan te wijzen. Verder zijn alle vanaf circa 1500 gebouwde delen, van het gebouw nog aanwezig. Naast het hoofdgebouw, dat apart omgracht is, is er ook nog een voorterrein met twee uit de 17de eeuw daterende poortgebouwen of bouwhuizen. Het dateert waarschijnlijk uit de 14de eeuw (de eerste vermelding stamt uit 1340). In de 17de

eeuw werd het een landhuis. Aan het begin van de 19de eeuw werd het onherkenbaar verbouwd. Deze eeuw is het gebouw gerestaureerd. Het versterkte huis werd op de oeverwal van de Vecht gebouwd. Vanaf 1960 zijn restauratiewerkzaamheden uitgevoerd waarbij enig bouwhistorisch onderzoek heeft plaatsgevonden. Dit terrein is van zeer hoge waarde omdat in het hoofdgebouw nog fragmenten uit de 14de eeuw en het 15de-eeuwse gebouw bewaard zijn gebleven. Als beheersadvies geldt daarom: geen verdere bebouwing, geen bodembewerking dieper dan 50 cm en bestaande aanleg intact laten.

Monumentnr:	11480	Oppervlakte: 14.483 m ²
CMA-nr:	31H - 052	
Status:	Terrein van zeer hoge archeologische waarde	
Toponiem:	Oostwaard; Slot Zuilen	
Plaats:	Oud-Zuilen	
Gemeente:	Maarssen	
Provincie:	Utrecht	
Coördinaten:	133507 / 459928	
Complextype:	Borg/stins/versterkt huis Havezathe/ridderhofstad	
Begindatering:	Middeleeuwen laat Nieuwe tijd	
Einddatering:	Nieuwe tijd Nieuwe tijd	

Beschrijving

Het eerste, versterkte huis bestond oorspronkelijk uit een woon- toren, waar op een gegeven moment een zaal tegenaan werd gebouwd. De funderingen van de toren zijn 2,5 m breed, de ruimte binnenin besloeg ca. 5 x 5 m. Hierin waren bakstenen met een formaat van 29/30,5 x 14/14,5 x 6,5/7 cm gebruikt. Of toen ook al een voorterrein bestond is niet duidelijk. Het huidige terrein bestaat uit een hoofdgebouw, voorterrein, bouwhuis en uitgebreide tuinen. Van alle bouwfases zijn nog fundamenteën of bouwdelen aanwezig. De oudste liggen deels onder de zuidwest zijde en daarvan deels naast het huidige gebouw. De eerste woontoren dateert uit de 13de eeuw. Deze werd in de 14de eeuw uitgebreid om in 1422 verwoest te worden. Pas rond 1520 werd er weer een kasteel gebouwd. Deze bouwactiviteit duurde de gehele 16de eeuw. Nu werd een gebouw neergezet dat aan twee zijden langs een binnenplaats lag. Aan het einde van de 18de eeuw werd een deel van de gracht gedempt en werd een vleugel bijgebouwd. Het kasteel kreeg toen het huidige uiterlijk. Het voorterrein is waarschijnlijk in de 16de eeuw aangelegd. Het kasteel werd gebouwd op een oeverwal van de Vecht. De oude dorpskern van Zuylen en de kapel, aan de toegangsweg naar het kasteel, vormen met dit terrein één geheel. In 1968 is door de ROB een profiel door de gracht aan de zuidoost zijde beschreven. In 1981 is door de ROB een opgraving uitgevoerd van 13de-eeuwse fundamenteën ten zuidwesten van het huidige gebouw. Dit terrein is van zeer hoge waarde door de aanwezigheid van oudere fundamenteën, de gaafheid van het complex en de ensemblewaarde (de oude dorpskern van Zuylen met de kapel). Als beheersadvies geldt: Het handhaven van het huidige gebruik, geen verdere bebouwing van het terrein, bestaande percelen intact laten, geen bodembewerking dieper dan 50 cm en direct ten zuidwesten van het huidige hoofdgebouw geen bomen plaatsen.

Monumentnr:	11931	Oppervlakte: 244.754 m ²
CMA-nr:	31F - 008	
Status:	Terrein van hoge archeologische waarde	
Toponiem:	Centrum	
Plaats:	Tienhoven	
Gemeente:	Maarssen	
Provincie:	Utrecht	
Coördinaten:	134269 / 464261	
Complextype:	Nederzetting, onbepaald	
Begindatering:	Middeleeuwen laat	
Einddatering:	Nieuwe tijd	

Beschrijving

Het monument bestaat uit twee dorpskernen. Deze dorpen liggen langs een langgerekte ontginningsas, in een kom in het veenweidegebied.

Monumentnr: 12012
CMA-nr: 31H - 070
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: Centrum
Plaats: Maarssen
Gemeente: Maarssen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 130876 / 461834
Complextype: Nederzetting, onbepaald
Begindatering: Middeleeuwen laat
Einddatering: Nieuwe tijd

Oppervlakte: 447.915 m2

Beschrijving

Het monument bestaat uit een dorpskern. Het dorp werd op de oeverwal aan de Vecht gebouwd. De aanwezigheid van enkele kastelen, versterkte huizen en landhuizen zijn zeer bepalend geweest voor de ontwikkeling van Maarssen. Een tweetal zijn geregistreerd onder CMA-nrs. 31H-51 en A18. De laatmiddeleeuwse kerk is onder nr. 31H-57 geregistreerd. Het dorp is een beschermd dorpsgezicht.

Monumentnr: 12013
CMA-nr: 31H - 071
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: Centrum
Plaats: Oud-Zuilen
Gemeente: Maarssen
Provincie: Utrecht
Coördinaten: 133295 / 459997
Complextype: Nederzetting, onbepaald
Begindatering: Middeleeuwen laat
Einddatering: Nieuwe tijd

Oppervlakte: 45.661 m2

Beschrijving

Het monument bestaat uit een dorpskern. Het dorp ligt op de oeverwal aan de Vecht. De ontwikkeling van Oud-Zuilen is niet los te zien van het versterkte huis/kasteel "Zuilen" (31H-52). Het dorp is een beschermd dorpsgezicht.